1853. N°. 65.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 1 JUNIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 31 Mei.

De Heer A. van Leeuwen verzoekt ons, ten volle tegen te spreken het berigt ten zijnen opzigte in de *N. R. C.*, van den 28sten Mei jl., voorkomende; zijnde zijn onderwijs, tot nieuwe regeling van zaken, slechts tweemaal uitgesteld, en is hij bij vernieuwing als Godsdienst-onderwijzer in het Minnehuis, door H. H. Regenten op veel vasteren voet dan vroeger aangesteld.

— De dagbeurten van de volksschuit van Utrecht naar hier zijn des Dingsdags, Donderdags en Zaturdags des morgens om *zeven* ure en niet, zoo als in onze vorige stond, om 9 ure.

— Te Strijen bij Dordrecht is eene Israëlitische Synagoge ingewijd door den Opperrabbijn te Rotterdam.

— De Heer Groen van Prinsterer heeft zijne benoeming tot lid der Tweede Kamer te Zwolle aangenomen, zoodat te Gouda eene nieuwe stemming zal moeten plaats hebben.

— Jhr. Mr. M. C. Paspoort van Grypskerke is door de Prov. Staten van Zeeland benoemd tot lid der Eerste Kamer.

— Men schrijft uit Beilen van den 28sten: Gisteren toen zich onderscheidene personen naar het Baksveen begaven tot het bijwonen eener verkooping, sloeg het onweder plotseling in den grond, zoodat de aarde geheel door elkander werd gewoeld. Die zich in de onmiddelijke nabijheid bevonden, werden tevens zoo getroffen dat een persoon ter aarde viel, wiens handen als verschroeid waren, terwijl het eene been hem veel pijn veroorzaakte. Velen waren neergedrukt en voelden eene verzwakking op de oogen. — Ook te Dwingelo bevonden zich gisteren op den middag een zevental personen op het veld, toen één hunner zoodanig getroffen werd, dat hij bewusteloos nederviel. De anderen, welke zich onmiddelijk bij hem bevonden, gevoelden allen eene zware drukking op de hersenen.

's GRAVENHAGE, 31 Mei.

Z. M. heeft benoemd tot Grootkruis der Orde van de Eikenkroon, den Baron Schimmelpenninck van der Oye, buitengewoon Gezant bij het Pruissische Hof.

— Z. M. heeft aan den gepensioneerden Schout-bij-Nacht H. H. T. Coops, titulair Vice-Admiraal; aan den benoemden Schout-bij-Nacht D. Bijl de Vroe; aan den titulairen Kapitein-Luitenant ter zee J. Lehman de Lehnsfeld, equipagie-meester der Marine te Vlissingen; aan den Hoofdingenieur der Marine aldaar P. A. Bruyn, en aan den Ingenieur der 1ste klasse der Marine L. K. Turk; mede te Vlissingen, vergunning verleend tot het aannemen en dragen van de Ridderorde van den Rooden Adelaar, hun door Z. M. den Koning van Pruissen geschonken, en wel dat van de 2de klasse aan den eerstgenoemde, dat van de 3de klasse aan de drie volgenden en dat van de 4de klasse aan den laatstgenoemde.

— Gisteren heeft aan het Ministerie van Binnenl. Zaken de aanbesteding plaats gehad van het doen der noodige herstellingen en het onderhouden van al de voltooide werken, behoorende tot de droogmaking van het Haarlemmermeer, tot en met den 30sten April 1854. Deze werken zijn aangenomen door den Heer J. Schouten, te Haarlem, voor de som van *f* 13,978.

— De Minister van Koloniën zal morgen geen gehoor verleenen.

— Bij arrest van den Hoogen Raad van 29 dezer is verworpen de voorziening in cassatie van S. P. Langendam tegen een vonnis der Arr.-Regtbank te Nijmegen van 22 April jl. Het gold daarbij de vraag, of men, door eene in het 4de kwartaal van een dienstjaar gedane patent-aangifte en opgevolgde betaling der tot de kiesbevoegdheid vereischte som, al dan niet geacht moet worden, aan het bij de wet gevorderde betalen te hebben voldaan, en mitsdien voor dit dienstjaar kiesgeregtigd te zijn. Even als de Regtbank, beantwoordde de Hooge Raad deze vraag ontkennend, vermits naar den zin en geest der kieswet, alleen de aanslag op de kohieren, onverschillig of er al dan niet betaling hebbe plaats gehad, voor betaling mag worden gehouden.

AMSTERDAM, 30 Mei.

Den 28sten werd alhier de gewone vergadering gehouden van de Koninklijke Akademie van wetenschappen, waarop 19 leden tegenwoordig waren. Onder anderen heeft de Heer Schlegel op die vergadering verslag uitgebragt over de hem en den Heer G. J. Mulder ter beoordeeling gegeven verhandeling van Prof. G. Vrolik, *over het verschil van de inwendige gesteldheid der hoornpitten in antilopen.*

De Heer A. H. van der Boon Mesch vervulde zijne spreekbeurt, door het mededeelen van eenige opmerkingen over den aard en de natuur van steen- of bruinkolen, waarbij men op 's rijks stoombooten zonderlinge verschijnselen heeft bespeurd, zoo als eigen broeijing, zelfontbranding enz., zijnde deze bijdrage eene voortzetting van des sprekers laatste verhandeling in het Kon. Ned. Instituut. Spreker helderde zijne bijdrage op door fragmenten steenkool, welke hij ter bezigtiging aanbood.

De spreekbeurt, tot welker vervulling de Heer W. H. de Vriese toen overging, had tot onderwerp de mededeeling van eenige nasporingen betreffende eene marattia-soort, van het geslacht der varens, (planten-familie Marattiacae), die, ter halve grootte afgebeeld, ter bezigtiging werd gesteld.

Ten slotte deelde de Heer Schlegel eenige opmerkingen mede over den tafeldans, hem toegezonden door zijnen broeder, Dr. Franz Schlegel, te Altenburg, in Saksen. Deze oordeelde, dat bij den tafeldans, even als bij de zoogenaamde electrische biologie, van de woorden electriciteit, magnetismus en galvanismus schromelijk misbruik is gemaakt, daar die twee verschijnselen slechts tot het gebied der physiologie behooren. Spr. deed het voorstel, dat de akademie hare meening ten deze openbaar make.

Na eene korte redekaveling besloot de akademie, op voorstel der Heeren Stamkart en G. J. Mulder, niet te veel gewigt te hechten aan den tafeldans, en derhalve in geen onderzoek ten deze te treden, maar eene algemeene adhaesie te schenken aan den inhoud van het medegedeelde en der daarbij overgelegde stukken van den Heer Schlegel.

— De vergadering ter reorganisatie van het Israëlitisch kerkgenootschap in Nederland, heeft zich in den loop dezer week bezig gehouden met het onderzoek en de beslissing over de aanmerkingen, door bevoegde autoriteiten tegen het vroeger door haar vastgesteld ontwerp in het midden gebragt.

In de zeven reeds gehouden zittingen zijn 120 artikelen (nagenoeg ½ van het ontwerp) afgehandeld. Waarschijnlijk zal dus het geheel tegen het einde der volgende maand, aan de hooge regering ter bekrachtiging kunnen worden aangeboden.

HELLEVOETSLUIS, 28 Mei.

Heden morgen arriveerde uit zee het koopvaardijschip de vrouw Johanna, Kapt. C. van der Hoeve, komende van Java. — Op de reis herwaarts is de Kapt. overleden en de 1ste Stuurman C. van der Ven, krankzinnig geworden, zoodat het schip door den 2den Stuurman Legai naar huis is gebragt, die zich volgens de verklaring van de bemanning, meesterlijk van deze moeijelijke taak moet hebben gekweten.

DEN HELDER, 28 Mei.

Gisteren is alhier lek, met gebroken boeg en andere schade binnengekomen, het schip de Stad Dordrecht, Kapt. van Haften, hetwelk eene maand geleden deze haven was uitgezeild, om, na eene lading steenkolen in Engeland te hebben ingenomen, de reis naar Oost-Indie te vervolgen. Zaturdag den 21sten dezer is gemelde bodem van Hartlepool vertrokken, en heeft in het Engelsche kanaal door duisternis en dikte van mist, het beklagenswaardig ongeluk gehad, een Engelsch schoonerschip te overzeilen, met dat noodlottig gevolg, dat de geheele equipagie van den schooner is omgekomen, uitgezonderd een oud matroos, die door een stuk hout of touw op het anker van de Dordrecht werd geworpen en zich daaraan zoo lang vastklemde, totdat men hem binnen boord haalde.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 28 Mei.

In de op gisteren gehoudene zitting van het Lagerhuis werd het gouvernement andermaal geïnterpelleerd over zijne houding in de Oostersche kwestie. Lord Clarendon, heeft daarop geantwoord, dat Frankrijk en Engeland ten dien aanzien in overeenstemming handelen; dat men de hoop koestert, dat Rusland geene andere eischen zal doen, dan die overeen te brengen zijn met de onafhankelijkheid van Turkije en met het behoud van de Europeschen

vrede; dat aan Lord Stratford Redcliffe als Gezant te Konstantinopel geene te bepaalde instructien zijn gegeven, maar, dat hem desniettemin de onwrikbare wil zijner Regering bekend is, om de onschendbaarheid der tractaten en de onafhankelijkheid der Porte te handhaven.

— Het Huis der Lords heeft een voorstel, strekkende om de voorgedragene belasting op de erfenissen tegen te gaan, verworpen met 139 tegen 126 stemmen.

— Den 25sten is alhier in eene door het Britsch en Buitenlandsch Anti-slavernij-genootschap belegde bijeenkomst, aan Mevrouw Stowe, de Noord-Amerikaansche romanschrijfster, eene som van 1300 £ ter hand gesteld, die door lezers van haren beroemden roman in bijdragen van een penny bijeengebragt en bestemd was om voor de bestrijding der slavernij in de Vereenigde Staten te worden besteed.

— De zaak tusschen Newmann en Achilli is eindelijk afgeloopen. De eerste is veroordeeld in de kosten, die op nieuw aanzienlijk zijn. Die welke voor Achilli betaald moeten worden, bedragen alleen ongeveer 1200 £ (*f* 14,400).

— Men berekent dat zich hier thans ongeveer 100,000 uitgewekenen bevinden.

— De vereeniging van troepen tot groote wapenoefeningen in een kamp bij Chobham, waarvoor thans aanstalten gemaakt worden, is hier te lande iets vreemds en maakt er algemeene belangstelling en nieuwsgierigheid gaande. Er zijn nog maar weinigen in leven die zich kunnen herinneren een kamp gezien te hebben, in het jaar 1798 en ongeveer op dezelfde plek die nu daarvoor uitgekozen is.

Het kamp van 1798 ging een langdurigen en bloedigen krijg vooraf.

— Van de Kaap de Goede Hoop wordt van 21 April gemeld, dat, tot vreugde van de bevolking, eindelijk het besluit was ontvangen, waarbij door de Britsche Regering eene vertegenwoordigende Staatsregeling voor de Kaap-Kolonie bepaald vastgesteld is. — Men genoot aan de grenzen een sinds lang ongekende rust.

— In Australië zijn de bouwstoffen zoo zeldzaam en de bevolking neemt zoo zeer toe, dat men te Melbourne bij de 500 tenten heeft moeten oprigten, om ten minste de nieuw aangekomenen te kunnen huisvesten.

BELGIE.

BRUSSEL, 30 Mei.

De Koning is den 28sten, na te Keulen te hebben overnacht, met den Hertog van Brabant, alhier teruggekeerd. In Duitschland is Z. M. met veel eerbewijzen van de zijde der Overheid en ook met blijken van achting van den kant der bevolking ontvangen. Te Verviers, Luik, Tirlemont, Leuven, Mechelen en alhier is hij door de stedelijke Overheden, vergezeld door eene zeer groote menigte volks, opgewacht en begroet. Onderscheidene aanspraken zijn tot hem gehouden, die hij allen heeft beantwoord. Onder anderen zeide de Aartsbisschop van Mechelen: eene vreugde te gevoelen als een kind bij de terugkomst des vaders, daar de Koning de beste der vaderen voor zijn volk was. Z. M. antwoordde dat in de daad de vriendschaps-betrekking, waarvan de Kardinaal sprak, even innig was als de band die de leden eens huisgezins onderling verbond.

FRANKRIJK.

PARIJS, 29 Mei.

Door de Commissie ad hoc van het Wetgevend Ligchaam is verslag uitgebragt over het wets-ontwerp tot wederinvoering der doodstraf wegens staatsmisdrijven. Het is gesteld door den Heer de la Gueronnière, een publicist van naam en talent, en het tegenwoordige gouvernement met warmte voorstaande. Na een afschrikkend tafereel van de revolutie te hebben geschetst, die hij onder anderen »den waanzin der domme kracht" noemde, betoogde hij dat de doodstraf geen doelmatig noch regtmatig middel tegen die kwaal was; hij roemde wijlen Koning Lodewijk Philips omdat hij het artikel van het strafwetboek, hetwelk pogingen tot omverwerping des gouvernements met den dood bedreigt, in onbruik had laten komen en gedurende zijne 18-jarige Regering geen enkel hoofd op het politiek schavot had doen vallen; hij deelde vervolgens mede, dat het gouvernement eene wijziging in de voordragt gebragt had, en alleen aanslagen tegen het leven of tegen den persoon van den Keizer en van de op de trappen des Keizerlijken troons geplaatste personen met de doodstraf bedreigd willen hebben.

Het onderwerp ook uit een militair oogpunt beschouwende, deelde de rapporteur het gevoelen mede van een in de Commissie zittend Hoofdofficier, die zeide »het kanon als het ware behoedmiddel voor de burgermaatschapij tegen zamenzweerders" te beschouwen.

— Gisteren is de zitting van het Wetgevend Ligchaam gesloten, nadat het wetsontwerp op de doodstraf wegens staatsmisdaden, bijna eenparig was aangenomen.

— De Belgische bladen worden bijna dagelijks op den post aangehouden, omdat zij beursgeruchten en bijzonderheden omtrent de zittingen van het Wetgevend Ligchaam mededeelden.

— De Keizer laat thans te Châlons sur Saône een prachtig jagt bouwen, waaraan hij den naam van Eugénie heeft gegeven. Bekwame kunstenaars van Parijs arbeiden aan de versieringen van dat vaartuig, die bestaan zullen in eene reeks van op glas geschilderde landschappen, vertoonende de heerlijkste gezigten van Spanje, en in een groot aantal schilderwerken op doek.

— Het getal werklieden alhier is zoo buitengemeen groot, dat zij onmogelijk allen arbeid kunnen krijgen, men berekent dat van de 56,480 werklieden, thans 3,537 zonder werk zijn.

— In de nieuwe straat Rivoli wordt een prachtig hotel gebouwd, hetwelk ruim ½ millioen zal kosten. Het wordt gebouwd voor rekening van een gewezen waterdrager van de marché des Innocents.

— Men is op dit oogenblik bezig met het inrigten van een ontzaggelijk groot restaurant, op de boulevard St. Martin, waarin niet minder dan 2000 personen tegelijk hun diner kunnen gebruiken.

— Thans zijn alhier 527 woningen voor de arbeidende klasse in aanbouw.

PRUISSEN.

BERLIJN, 29 Mei.

Z. M. is van zijne reis naar Weenen hier teruggekeerd. Z. M. had alvorens Weenen te verlaten, een bezoek bij Prins Metternich afgelegd, hetgeen dien bejaarden Staatsman tot groote eer en genoegen verstrekte.

— Den 25sten is het huwelijk voltrokken van Prinses Anna van Pruissen met Prins Wilhelm van Hessen.

— Uit Keulen schrijft men, dat den 27sten boven Commern een vreeselijk onweder is losgebarsten door hagel en stortregen vergezeld, waardoor het veldgewas geheel werd vernietigd; de Bleibach is uit zijne oevers getreden en heeft alles wat op zijnen weg stond, medegesleept. Er was geen tijd om iets te bergen. Veel is daarbij omgekomen, ook een persoon verloor het leven. De loodmijnen van Mechernich, waar 1000 menschen werk vonden, zijn onder water gezet en zullen lang onbruikbaar zijn, zoo zij ooit weder bewerkt zullen kunnen worden. De schade is bij geene mogelijkheid nog te berekenen.

— Al de inwoners van een klein stadje in Hanover, ten getale van 985, hebben het verlaten, om in Illinois in N.-Amerika een dorp te gaan stichten.

ITALIE.

ROME, 20 Mei.

De militaire wachten zijn hier sedert eenigen tijd weder verdubbeld en des nachts doorkruissen versterkte Fransche patrouilles, vereenigd met de Carabiniers en Romeinsche liniesoldaten, de straten. Men spreekt weder van oproer en omwenteling. De policie is in een afgelegen huis in het kwartier Trastevere eene vereeniging van verdachte jongelieden op het spoor gekomen, wier doel zou zijn, onder de geringe volksklasse ontevredenheid te verwekken en den geest van oproer aan te wakkeren. Den 15den hadden er in Trastevere vele gevangennemingen plaats. Vroeger waren de inwoners van dit kwartier aan de regering des Pauses zeer verkleefd; het was de Vendée van Rome.

ZWITSERLAND.

De Bondsraad heeft aan al de Kantons bevel gezonden, om de volledige contingenten onder de wapenen te brengen, ten einde bij de eerste oproeping marschvaardig te zijn.

— De Krijgsraad van Freiburg heeft uitspraak gedaan in zake van den onlangs gepleegden gewapenden inval. Behalve eenige personen die tot 8 en minder jaren tuchthuisstraf werden veroordeeld, zijn de Kolonel Perier en de Pastoor Delley, van Torny, tot 30 jaren gevangenis verwezen; 16 werden er vrijgesproken.

TURKYE.

KONSTANTINOPEL, 16 Mei.

Bij de Fransche Regering zijn berigten van deze dagteekening ontvangen, meldende; dat de Gezanten van Frankrijk en Engeland te vergeefs gemeenschappelijke pogingen hebben aangewend, om eene verzoening tot stand te brengen, doch dat Prins Menzikoff den 20sten Mei was vertrokken. Men geloofde niet dat deze omstandigheid tot vijandelijkheden aanleiding zou geven, vermits de weigering van concessien, waartoe vroeger geene toezegging was geschied, of geen verpligting was aangegaan, volgens het volkenregt geen *casus belli* daarstelt. — Verder wordt uit Odessa van 23 Mei gemeld, dat Prins Menzikoff reeds aldaar was aangekomen, op reis naar Petersburg. Men was daar bevreesd voor eene vredebreuk.

— De Russische onderdanen zijn onder de bescherming gesteld van den Deenschen Gezant.

— Rusland, de bekrachtiging door een volkenregtelijk verdrag van de door de Porte aan hare Grieksche onderdanen verleende voorregten verlangende, voerde aan, dat gelijksoortige verdragen tusschen Turkye en Frankrijk ten behoeve der Latijnsche Christenen bestonden; de Fransche *Moniteur* echter heeft opgemerkt dat de tusschen Frankrijk en de Porte sinds lang bestaande capitulatien eigenlijk alleen de in Turkye verblijf houdende vreemdelingen van de R. K. godsdienst, dus hoofdzakelijk slechts eenige honderden Italiaansche en Spaansche geestelijken betreffen, terwijl Rusland het beschermheerschap vroeg over onderdanen der Porte ten getale van 12 millioen.

OOST-INDIE.

Uit de Javasche Couranten, loopende van 30 Maart tot 13 April ontleenen wij het volgende:

Gedurende de maanden Januarij en Februarij 1853 is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen *f* 983,865.52½; zuivere opbrengst, na aftrek van regten op gouvernements producten en terugbetaalde regten *f* 660,076.66.

— Den 29sten Maart heeft 's Lands stoomschip Batavia de reede van Batavia verlaten, zich begevende, over Muntok en Riouw, naar Singapore, tot het overbrengen en afhalen der landmaal pakketten. Ditmaal zijn verzonden: per overlandmaal over Marseille 3540 stuks, Triest 1934, Southamp-

tot 497, te zamen 5671 stuks. Naar Singapore, Banka, Palembang, Riouw 1179 stuks; alzoo te zamen 6850 stuks.

— Men schrijft van Amboina, dd. 17 Februarij, het volgende nopens de meermalen besproken reis van Mevrouw Pfeiffer:

Met de stoomboot Ambon is den 27sten December hier aangekomen Mevr. Ida Pfeiffer. Deze moedige en vermaarde reizigster gaf het voornemen te kennen, om, behalve een groot gedeelte van Amboina en de omliggende eilanden, ook Ceram en de Papoesche eilanden te bezoeken. Daar echter in dit saizoen zulk eene reis te veel tijds vereischen zou, heeft Mevrouw Pfeiffer dit gedeelte van hare togten vooreerst uitgesteld.

Na vooraf eenige negorijen op het eiland Amboina te voet, langs zeer moeijelijke bergpaden te hebben bezocht, vertrok zij op den 11den Februarij van Amboina, landde in den ochtend van den 13den daaraanvolgende te Tgamahoe, op het eiland Saparoea, en kwam van daar over land en te voet te Saparoea aan, waar zij, ten huize van den Assistent-Resident gastvrij werd ontvangen.

De autoriteiten beijverden zich, om haar in het volvoeren van hare reis, dwars door Ceram naar Wahaaij, en het bezoeken van eenige Alfoersche bergnegorijen, zoo veel mogelijk behulpzaam te zijn, hetwelk evenwel geene gemakkelijke zaak bevonden werd, aangezien Mevrouw Pfeiffer in den aanvang volstrekt weigerde, zich op den togt door Ceram door iemand te laten vergezellen.

Alleen de overweging, dat zij voor het doortrekken dezer wildernissen voor 4 of 5 dagen leeftogt moest medenemen, dat zij deze niet zelve kon dragen, en dat een of twee daarmede te belasten inlanders nimmer den moed zouden hebben, zonder begeleiding van meer personen de reis aan te vangen, kon Mevrouw Pfeiffer doen besluiten, zich door een tiental inlanders van Makariki, eene negorij op de zuidkust van Ceram, van waar het voetpad naar Wahaaij begint, te laten vergezellen.

Na een verblijf van vier dagen te Saparoea, besteed aan het te voet doorreizen van eenige gedeelten van het eiland van dien naam, vertrok Mevrouw Pfeiffer in den namiddag van den 17den Januarij weder te voet naar Nalloth, en van daar in een vaartuig naar Makariki, van waar zij den 20sten Januarij de voetreis dwars door Ceram aanving.

Hetgeen deze voetreis voor Mevrouw Pfeifler vooral hoog bezwarend gemaakt heeft, is, dat bij den terugkeer van Wahaay, en alzoo bij het tweede doorreizen van Ceram, die door haar medegenomen voorraad rijst derwijze door water beschadigd werd, dat die niet meer tot voedsel te bezigen was, en alzoo deze moedige, alles trotserende vrouw, gedurende dezen tweeden togt, zich behelpen moest met sagokoekjes en pisang, door de weinige haar vergezellende personen medegenomen, en door dezen met haar gedeeld.

Zij ondernam die terugreis, na een verblijf van 6 dagen te Wahaaij, ten deele besteed aan het doorreizen van den omtrek, waarbij zij dan ook niet meer dan een tiental personen medenam, en beide de heen- en terugreis, voor ieder van welke anders 4 dagen gebezigd worden, in den ongeloofelijk korten tijd van 2½ dag heeft volbragt, daarbij eenigen der op het gebergte gelegen Alfoersche negorijen bezoekende, waar zij met verbazing door deze woeste volkstammen werd ontvangen, doch geen het minste leed van hen heeft ondervonden.

Den 5den Februarij te Saparoea teruggekeerd, roemde Mevrouw Pfeiffer zeer het gastvrij onthaal en de hulp haar door de autoriteiten op al hare togten bewezen, en is, na andermaal twee dagen bij den Assistent-Resident van Saparoea en Haroeko te hebben vertoefd, den 7den Februarij des namiddag naar Amboina teruggekeerd. Na nog een gedeelte van het Schiereiland Hitoe te voet doorreisd te hebben, zal zij met de eerstdaags van Java te verwachten particuliere stoomboot de reis naar Ternate en Menado aannemen, om van daar hare belangrijke en door haar zelve zoo treffend beschrevene reistogten verder voort te zetten.

— Men schrijft van Menado, den 8sten Maart: "Het is nu 35 dagen geleden, dat zich dolle honden vertoonden te Tondano Toulian en Toulie Mambot, beide hoofdnegorijen aan het meer gelegen. Dit nam zoo snel toe, dat in weinige dagen 45 menschen gebeten en 219 honden werden afgemaakt; terwijl die, welke nog geene aandoening daarvan hadden, gemuilband werden. Weldra kwamen ook berigten van andere districten, van wel 8 tot 15 en 20 palen afstands, waar diezelfde verschijnselen zich voordeden, zonder sporen van eenige aandoening onder de gebeten na te laten; in die districten waren 414 dolle honden en 49 dolle varkens geteld en 120 menschen gebeten, doch zoo ver bekend was slechts een overleden. Later vertoonde zich die ziekte bij de varkens, door welke echter geene menschen gebeten werden.

Bij menschen geheugen heeft men in deze landstreken van geene dolle honden gehoord; en het is een groot geluk, dat van al de gebetene personen slechts één kind, dat door den schrik stuipen kreeg, overleden is. Sedert nu twaalf dagen heeft men geene verdere verschijnselen van deze ziekte onder de honden en varkens vernomen. Men vermoedt, dat de oorzaak gelegen is in eene vulkanische luchtgesteldheid, ten gevolge der onlangs plaats gehad hebbende aardbevingen.

— Bij de Regering werd in 1852 van den Heer R. J. W. P. Wijnmalen een adres ontvangen, om vergunning tot ontginning van delfstoffen bevattende gronden en hoofdzakelijk van steenkolenmijnen in de Zuid- en Ooster afdeeling van Borneo.

— Dientengevolge is dezer dagen aan den Ingenieur voor het mijnwezen, C. de Groot, een grondig plaatselijk onderzoek opgedragen, terwijl mede onderzoek zal worden gedaan naar de regten der betrokkene vorsten en bevolking, en het bedrag der vereischte geldmiddelen.

De Heer Wijnmalen, die als een gevolg van deze aanvrage zijn ontslag als Adjunct-Secretaris van het gouvernement heeft verkregen, zal, met de vereischte aanbeveling bij het bestuur van genoemde afdeeling, derwaarts vertrekken, ten einde bij het door den Ingenieur de Groot in te stellen onderzoek tegenwoordig te zijn.

— Men schrijft van Tjiandjoer van den 31sten Maart:

Op den 25sten dezer is de bliksem geslagen in het zoutpakhuis te Tjikao. Bij het terrein der pakhuizen aldaar heeft in 10 jaren tijds van de 18 klapper- of cocosboomen, welke daar stonden, de bliksem 14 weggeslagen.

— Van Padang (Sumatra's Westkust) wordt het volgende gemeld:

De bewoners van het kleine gehucht Batong Poetie (Soepaijang), werden in den nacht van 8 Februarij jl., door een onderaardsch gedreun, gelijk aan zwaren donder, uit hunnen slaap gewekt, en bespeurden met schrik, dat de grond, waarop hunne woningen stonden, begon te zakken, te gelijkertijd, dat met donderend geweld, eene instorting van het hooge koraalgebergte, aan den voet waarvan genoemd gehucht gelegen was, plaats had.

De huizen ten getale van 7, zijn onder deze ingestorte massa bedolven. Slechts aan 15 van de 44 inwoners mogt het gelukken, zich door eene spoedige vlugt te redden, terwijl de overige 29 (waarvan 13 mannen en 16 vrouwen), hun graf onder de neergestorte massa vonden.

De van alle zijden aangebragte hulp, om zoo mogelijk nog menschen te redden, was vruchteloos; 23 lijken werden opgegraven en 6 zijn nog vermist.

— Op het eiland Banda hebben zich sedert 24 Februarij geene aardbevingen meer doen gevoelen.

— Met eene politieke zending belast, deed 's lands stoomschip Vesuvius, Luitenant ter Zee 1ste klasse P. A. Matthijsen, gestationeerd in de Molukken, gedurende de maanden December 1852 en Januarij 1853 eene zeer belangrijke reis naar de Oostkust van Celebes, en bezocht onderweg behalve Ternate, ook de Soela, Bangani en andere eilanden, gelijk mede op den terugtogt.

De vertooning van dat stoomschip in die zeldzamer bezochte wateren, bragt er veel toe bij, om een gedeelte van eene vroegere zeerooverbende, sterk 180 man, op 6 Paduakans, tot geneigdheid tot onderwerping aan het geregelde bestuur te brengen, tot welk einde die menschen zich naar Ternate begaven.

De togt van de Vesuvius was tevens zeer nuttig voor de betere kennis der vaarwaters in die streken, waarvan het état-major kaarten vervaardigde.

— Den 23sten Maart jl. had te Soerakarta een examen plaats van de leerlingen der kweekschool tot opleiding van onderwijzers onder de Javanen, ten overstaan van de Heeren beoefenaren der Javaansche taal en van een aantal Prinsen aldaar.

Bij deze gelegenheid gaf de inrigting in het algemeen de overtuiging van den ijver en de vlugge bevatting der kweekelingen.

— Den 7den April is ter reede van Batavia aangekomen, 's lands stoomschip Java, Luitenant ter Zee 1ste klasse J. J. van der Moore, met de overland paketten en brieven uit Europa tot 24 Februarij.

— In de dessa Kebon Dalm, residentie Soerabaya, werd de Javaansche landbouwer Sodongso op den 11den 's nachts uit zijnen slaap gewekt door het gebrom van eenen tijger, buiten het bamboezen hutje waarin hij sliep. Hij stond dadelijk op, nam zijnen kris, en begaf zich geheel alleen naar buiten. Al ras zag hij het monster, dat bezig was met een zijner schapen te verslinden. Onverwachts sprong hij achter op den rug des tijgers, en bragt hem met zijnen kris, eenige doodelijke wonden toe; ten gevolge waarvan het dier in een nabij zijnden put viel, en daar verder werd afgemaakt. De moedige strijder zal eene belooning van *f* 15 recepissen ontvangen, zoodra hij den huid van zijn slagtoffer naar Soerabaya zal gebragt hebben.

Eenige dagen na dit voorval zijn er op den weg tusschen Kerto-Sonno en Djombang des nachts bij maanlicht, eenige Javanen door tijgers overvallen, en naar men zegt drie hunner geheel en al verslonden. Eene jagtpartij dien ten gevolge aangelegd, heeft geen gunstigen uitslag gehad.

STADS BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEYDEN, —

Gehad hebbende het verzoek van ANTONIUS JOANNES VAN DER STOK, alhier, tot bekoming der vereischte vergunning, om in het huis aan het Korte Galgewater, binnen deze Gemeente, Wijk V. No. 297, een *Broodbakkersoven*, te mogen plaatsen.

Gelet op Zr. Ms. besluit van den 31sten Januarij 1824, rakende vergunningen ter oprigting van sommige Fabrijken en Trafijken;

Brengen bij deze ter kennis van alle daarbij belanghebbenden, dat tot het hooren der Eigenaars en Bewoners van naastbijgelegene en belendende Landen, ten opzigte der Informatiën *de Commodo et Incommodo*, door Burgemeester en Wethouders zal worden gevaceerd, op het Raadhuis dezer Gemeente op Donderdag den 2den Junij aanstaande, des middags ten twaalf ure; zullende de belanghebbenden verpligt zijn, hunne bezwaren tegen opgemelde verzoeken op dien tijd in te brengen, terwijl bij verzuim daarvan, zij gehouden zullen worden, zich tegen de inwilliging daarvan niet te hebben verzet.

Burgemeester en Wethouders voorn.,

LEYDEN, 31 Mei 1853. J. C. BUCAILLE, *Weth. l. B.*

De Secretaris v. PUTTKAMMER.

KERKNIEUWS.

Z. M. heeft goedgekeurd de door den Kerkeraad der Herv. gemeente van Elden en door de Rem. Geref. gemeente te Leyden gedaan beroep van D. D. A. W. Vermey, te Esmorra en J. H. Maronier, te Zevenhuizen.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER, C. J. C. LEEMBRUGGEN, geliefde Echtgenoot van

ROTTERDAM, 27 Mei 1853. J. A. PLUYGERS.

Eenige Kennisgeving.

LEYDEN, 30 Mei 1853. Heden beviel van eene levenlooze DOCHTER, J. S. HALBERTSMA — HAMAKER.

ROOM- EN KOFFIJHUIS DE VINK.

CONCERT EN VUURWERK,

Op Maandag 6 Junij 1853,

Welk Vuurwerk vervaardigd is door de Heeren

J. VAN LEEUWEN EN ZOON,

Kunstvuurwerkmakers te Haarlem,

Vervaardigers van de Vuurwerken, welke ter gelegenheid der Hollandsche Wedrennen in tegenwoordigheid van HH. KK. HH. den Prins van Oranje en Prins Alex. der Nederl., en HH. Leden der Societeit zijn afgestoken.

PROGRAMMA VAN HET VUURWERK:

N°. 1. Groote prachtige Galvanische Verlichting van den Rijn of het Golgewater, door fraaije couleur à la Boulonge.

» 2. Een draaijende Zon met schitterende kleuren.

» 3. Een dubbele Caprice van het schoonste Sterrenvuur, omgeven met een nederdalende Cascade, veranderende in rijzende vuurkolom.

» 4. Een groot Spiegelrad, versierd met de nationale kleuren, in welker midden zich de zuiverste schakeringen van rood, wit en blaauw vuur vertoonen.

» 5. Een draaijende Cascade van brillant vuur, welke op onderscheidene wijzen van werking verandert, eindigende met eene dalende Cascade.

» 6. Eene prachtige dubbele Turksche Fontein, van de grootste soort, onderscheidene malen van vuur veranderende, zich afwisselende door blaauwe en witte vlammen, groene, blaauwe, witte en roode Paarlen, gouden en zilveren Regens en Bloemen, eindigende met drie Spruiten van brillant vuur.

» 7. Een Transparent omgeven met brillant vuur, versierd met eene nederdalende Cascades versierd met Fonteinen, welke veranderende in drie Spruiten van schitterende Vuurstralen eindigt met eene purperen Verlichting.

Het Vuurwerk zal worden afgewisseld door groote Vuurpijlen, met prachtige Chinesche kleuren, Zwermpotten, Luchtballons en Waterratten.

***Entrée** voor een HEER met of zonder DAMES f 1.00.*

Aanvang zes ure.

Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, dd. 31 Mei 1853, is PIETER DANIEL WALEF, *Winkelier*, wonende op de Botermarkt te *Leyden*, verklaard te zijn in **Staat van Faillissement**, aanvang nemende den 31sten dier maand. Tot Regter-Commissaris is benoemd de Edel-Achtbare Heer Mr. J. VAN OUTEREN, Regter in gemelde Regtbank en tot Curator

Mr. C. A. DE VASSY.

De **AFGESLOTEN ZWEMPLAATS** in den Singel aan de Heeren Poort, wordt met den 1sten Junij 1853 **geopend.**

Van Oude J. SJARDYN, nu de Wed. W. C. VAN KLAVEREN, wonende op de Langebrug, aan de Ruïne, maakt aan hare geëerde Stadgenooten bekend, dat zij door het schielijk vertrek van de Beestenmarkt, nog gedurende eene maand aan Huis groote en kleine **Wafeltjes en Broedertjes** zal bakken. Zij verzoekt een iedere gunst en aanbeveling, belovende eene goede bediening.

Worden gevraagd tegen 1e. November aanstaande voor twee DAMES: **drie à vier Ongemeubelde Kamers**, op een vrolijken stand, liefst op een der Grachten. Reflecterenden adresseren zich onder Letter R. aan het Bureau dezer Courant.

TE HUUR:

voor de Zomermaanden of langer het Buitentje ***Middelweg***, zeer aangenaam gelegen aan den Rijn onder *Achthoven*, tegenover de R. K. Kerk, aan den Groenendijk. Adres met *franco* Brieven onder Letter W. aan het Bureau dezer Courant.

De Openbare Veiling van het HUIS EN ERVE, zijnde een Bakkerij, staande en gelegen in het Dorp *Soeterwoude*, welke bepaald was te houden aan den Hoogen Rijndijk onder *Soeterwoude* op Donderdag den 2den Junij aanstaande, zal **geen voortgang** hebben.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEYDEN zijn van meening in het openbaar **aan te besteden:**

De leverantie der benoodigde KEIJEN *voor de Straten, gedurende een jaar geeierd op* 70,000 *stuks.*

En zulks op het Raadhuis binnen gemelde Stad, op Donderdag den 9den Junij 1853, des middags ten 12 ure.

Zullende de Voorwaarden van heden af, dagelijks (uitgezonderd de Zondag) ter Secretarie dezer Gemeente ter lezing liggen, van 's voormiddags ten *tien* tot 's namiddags ten *twee* ure. Alsmede aan de Stads Timmerwerf, van 's voormiddags ten *negen* tot 's namiddags ten *vier* ure, terwijl door den Stads-Architect de verlangde ophelderingen en aanwijzingen zullen worden gegeven.

OPENBARE VERKOOPING,

Op Regterlijk Gezag.

te *Katwijk aan den Rijn*, in het Logement *de Roskam*, op Donderdag den 9den Junij 1853, des avonds ten 6 ure, van:

Een hecht en sterk HUIS, met ACHTERWONING, SCHUUR, TUIN EN ERVE, te *Katwijk aan den Rijn* in het Zand of Overrijn, gemerkt Wijk I. N°. 9a en 9b, Kadaster Sectie B, N°. 1100—1103, ter grootte van 10 roeden en 17 ellen. Het voorschreven pand is ingerigt tot *Mandemakerij*, welk bedrijf daarin sedert vele jaren met goed gevolg is en nog wordt uitgeoefend. Door zijne gunstige ligging aan den Rijn is dit Pand ook tot de uitoefening van verschillende andere Bedrijven zeer geschikt.

Het kan worden aanvaard met 1e November 1853 en is twee dagen vóór en op den dag der Verkooping voor een ieder te bezigtigen.

Nadere onderrigtingen zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris A. E. ROEST VAN LIMBURG, te *Katwijk aan den Rijn*.

Heden namiddag ten *vijf* ure

zal de Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK alhier ten slotte verkoopen de BOEKEN, betreffende GRIEKSCHE en LATIJNSCHE SCHRIJVERS, DICHTKUNDE, FRAAIJE LETTEREN, MENGELWERKEN, OPVOEDING, ONDERWIJS en TAALKUNDE.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 30 Mei.

			Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½	pCt.	63 9/16	63 5/8	63 9/16
Dito Certificaten	» 3	»	75 1/4	75 3/8	75 3/8
Dito dito	» 4	»	94 3/8	94 1/4	94 1/16
Amortisatie Syndicaat	» 3½	»	93 5/8	—	—
Handelmaatschappij	» 4½	»	126 1/2	127	—
O. I. Leening	» 4	»	94 1/4	94 5/8	94 1/2
Dito Holl. Spoorweg	»		87	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4½	»	—	—	—
Haarlemmermeer	» 5	»	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3	»	—	—	—
Dito dito	» 5	»	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	108 3/4	108 5/8	108 1/4
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	107 1/2	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	—	—	—
Dito 1840	» 4	»	92 1/2	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4	»	91 1/4	—	—
Dito dito Nieuwe	» 4	»	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6	»	74 1/2	—	—
Certificaten van dito	» 6	»	—	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	f	164 1/4	164 1/4	—
Dito Obligatiën	» 4	»	86 3/4	87	86 3/4
SPANJE, Obligatiën	à 1	pCt.	23 7/16	23 9/16	23 9/16
Dito Obligatiën	» 3	»	48 1/4	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	43 1/4	43 7/16	43 1/4
Bewijzen Coupons			5 3/16	6	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	» 5		—	—	—
Dito	» 4½	»	—	—	—
Dito Metall.	» 5	»	82 1/2	82 1/2	—
Dito Nieuwe	» 5	»	93 3/4	94	—
Dito 1847	» 2½	»	42 1/4	42 3/8	—
BELGIE, Banc.	» 2½	»	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» 2½	»	52 3/8	52 1/2	52 3/8
BRAZILIE, 1824 100 £	5	»	98 7/8	99	—
PORTUGAL, te Londen	» 5	»	38 9/16	—	—
Dito dito	» 4	»	36 7/8	37	37
VENEZUELA,	» 3½	»	—	—	—
MEXICO,	» 5	»	24 15/16	25	—
AMERIKA, Bankactiën			4 13/16	4 7/8	—

Grieken 6 7/8 à 7 1/16.

Braz. 1843, £ 100, 5 pCt. 100 1/8.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt. Prolongatie 2½ pCt.

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is f 9.80 à 9.90

Te Leyden, ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.

KORT VERSLAG

DER

ZITTINGEN VAN DEN GEMEENTERAAD VAN LEYDEN.

(*Behoorende bij de Leydsche Courant van 1 Junij 1853, N°. 65*)

Zitting van 26 Mei.

De Burgemeester de Vergadering geopend hebbende doet de presentielijst voorlezen der tegenwoordig zijnde leden, waaruit blijkt dat afwezig zijn de Heeren: A. Hartevelt, M. G. ten Sande, Prof. H. Cock, Dr. J. Adriaans, Dr. C. W. H. van Kaathoven, Mr. C. J. Luzac, G. H. Ysselsteyn, S. J. Le Poole, Prof. J. van der Hoeven, P. H. Baron Taets van Amerongen, Prof. A. H. van der Boon Mesch, B. F. Krantz, Mr. N. Olivier en Mr. M. H. A. Lisman, zoodat het vereischte getal of de grootste helft der leden van dezen Raad niet is opgekomen, en vermits hij alzoo niet mag beraadslagen of besluiten, heeft de Voorzitter deze Vergadering gesloten en eene nieuwe belegd op Maandag den 30 Mei aanst., 's namiddags ten één ure, tot behandeling van dezelfde onderwerpen, als voor deze Vergadering aan de orde waren gesteld.

Zitting van 30 Mei.

Afwezig de HH. Bake, Hartevelt, Cock, Adriaans, van Kaathoven, Taets van Amerongen. Gevers, Krantz en Leembruggen.

De Notulen der beide voorgaande Vergaderingen zijn gelezen en vastgesteld. De Burgemeester doet mededeeling:

1°. Eener dispositie van den Minister van Financien dd. 23 dezer, N°. 19, houdende kennisgeving dat de Koning bij besluit van den 16 bevorens N°. 33 heeft bepaald, dat de verklaring in zake het Huiszittenhuis zal geregistreerd worden tegen een vast regt van 80 cents.

2°. Eener dispositie van Gedeputeerde Staten dezer Provincie van den 10 dezer N°. 20, waarbij het Kohier van het Lantaarn- en Brandspuitengeld is goedgekeurd.

3°. Eener dispositie van Gedeputeerde Staten dezer provincie van den 25 dezer maand N°. 16, houdende goedkeuring van het Raadsbesluit van den 14 bevorens tot betaling der registratieregten in zake de verklaring betreffende het Huiszittenhuis.

4°. Eener dispositie van Gedeputeerde Staten dezer provincie van gelijke dagteekening N°. 24 waarbij de ontvangst berigt wordt van een afschrift der verordening op de verdeeling der gemeente in wijken en gebuurten en op het bestuur van deze vastgesteld in de raadsvergadering van den 14 dezer maand.

Deze stukken zijn aangenomen voor kennisgeving.

5°. Eenen missive van de Commissie in zake het Huiszittenhuis, daarbij volgens een schrijven van den Kerkeraad der Ned. Herv. Gemeente alhier, aan dezen Raad diens ongeveinsde vreugde kenbaar makende over de tot stand gebragte schikking.

De Burgemeester heeft vervolgens overgelegd:

1°. Eene dispositie van Gedeputeerde Staten voornoemd van den 17den dezer maand, N°. 9, opmerkingen inhoudende omtrent het besluit van dezen Raad betreffende de belasting op de Vleeschhal en Vleeschmarkt, met eene daartoe betrekkelijke voordragt van Burgemeester en Wethouders.

Nederleggen in de Leeskamer.

2°. De rekening van den Schuttersraad over 1852.

3°. De rekening van de Armbakkerij over 1852.

4°. Eene voordragt tot verhooging van art. 114 der begrooting voor 1853, »Kosten van Brandverzekering der gebouwen," met *f* 1000.

Deze drie stukken gesteld in handen der Commissie van finantie.

5°. De voorwaarden van verpachting der Tienden onder Leyderdorp.

Nederleggen in de Leeskamer.

Hierna doet de Commissie, benoemd bij Raadsbesluit van den 7den dezer maand, bij monde van den Burgemeester verslag van haar wedervaren op de audientie bij Z. M. van den 20sten Mei jl., bij welke gelegenheid de Commissie het adres van dankbetuiging namens dezen Raad aan Z. M. heeft overhandigd voor de gunstige beschikking door Hem in de zaak van het Huiszittenhuis genomen, en den wensch heeft uitgedrukt dat het Z. M. behagen mogt deze stad met een bezoek te vereeren; — dat zij door Z. M. met de meeste welwillendheid is ontvangen, en Hij onder anderen heeft betuigd: »dat het Hem tot een uitstekend genoegen »had verstrekt een besluit te hebben kunnen nemen dat het »welzijn en den goeden naam van Leyden bevorderen zou, dat »Hij voor die stad hoogachting en warme liefde koesterde, »omdat daaraan zoo vele uitstekende historische herinneringen »verbonden waren en dewijl Hij in diezelfde stad hooger onder»wijs ontvangen had, waarvan de vruchten in geen ondankbaren »bodem gevallen waren; Hij verzocht den Burgemeester Zijnen »innigen dank voor de gevoelehs in het adres uitgedrukt aan »de Leydsche burgerij te willen overbrengen, welke Hij naar »den wensch van Zijn hart zoo spoedig Hem dit mogelijk was »zou bezoeken, om zich nogmaals te verheugen in het aanzien »eener stad, waarvan de geschiedenis zoo naauw vereenigd is »met die van het Stamhuis van Oranje."

Aangenomen voor kennisgeving, onder dankbetuiging aan de Commissie voor het verrigte in deze.

Aan de orde der beraadslaging is:

1°. De voordragt van Burgemeester en Wethouders, betrekkelijk den Hoofd-Commissaris van Politie J. W. A. van Hulst, — naar aanleiding eener over dit onderwerp ontvangen missive van den Minister van Justitie.

En is conform de voordragt van Burgemeester en Wethouders besloten aan het verlangen van den Minister te dezer zake voor ditmaal toe te geven, en Burgemeester en Wethouders te magtigen het tractement van den Hoofd-Commissaris van Politie uit te betalen.

2°. Het request van den Hoofkeurder N. Leget, om verhooging van tractement.

Overeenkomstig het hierover uitgebragt rapport van de Commissie van Finantie is besloten dit adres voor geene gunstige beschikking vatbaar te achten.

Welk besluit genomen is met 15 tegen 1 stemmen, zijnde die van het lid le Poole.

3°. Het adres van den ambtenaar bij de Plaatselijke belastingen Gillis van den Broek, om ontslag met pensioen op 1°. Julij aanstaande.

Conform de voordragt der Commissie van Finantie, is hieromtrent besloten, den adressant het gedaan verzoek in te willigen en hem mitsdien met den 1 Julij a. s. als ambtenaar der Plaatselijke belastingen eervol te ontslaan onder toekenning van pensioen tot een bedrag van *f* 166.— 's jaars, zoodanig als dit, door Burgemeester en Wethouders, overeenkomstig den maatstaf aangegeven bij de wet van 9 Mei 1846, (Staatsblad N°. 24), is voorgedragen.

4°. De rekening van het Oude Mannen- en Vrouwenhuis, over 1852.

In overeenstemming met het dienaangaande uitgebragt rapport van de Commissie van Finantie wordt besloten, deze rekening op te nemen en te sluiten: in ontvang tot *f* 9556.50, in uitgaaf tot *f* 6610.82$\frac{1}{2}$; batig saldo *f* 2945.67$\frac{1}{2}$. Onder gehoudenheid der rendanten om dit voordeelig slot in hunne eerstvolgende rekening in ontvang te verantwoorden.

5°. De rekening van de Bank van Leening, over 1852.

De HH. van Stirum, Luzac en van Outeren hebben vóór de behandeling dezer rekening de Vergadering verlaten, en is tijdens deze behandeling het praesidium waargenomen door den Wethouder Bucaille.

Conform het rapport van genoemde Commissie is deze rekening opgenomen en gesloten: in ontvang tot *f* 303,782.62$\frac{1}{2}$, in uitgaaf tot *f* 298,996.67$\frac{1}{2}$; batig slot *f* 4785.95, hetgeen door de rendanten in hunne eerstvolgende rekening in ontvang moet worden verantwoord.

6°. De 12de of laatste Rekening van de Stedelijke linnenweverij over 1852.

In vereeniging met het hieromtrent gerapporteerde door de Commissie van Finantie, is goedgevonden deze laatste rekening van genoemde administratie goed te keuren en de rendanten onder dankbetuiging voor hunne in deze belangloos bewezen diensten te dechargeren zonder eenige reserve.

7°. De Rekening van de Stedelijke Gazfabriek over 1852.

De rendanten Buchille, Stoffels en Le Poole zijn gedurende de deliberatien en stemming over deze rekening niet tegenwoordig.

En is besloten goed te keuren:

1°. De rekening van deze fabriek over 1852, in ontvang tot ƒ 82,968.78½, in uitgaaf tot ƒ 76,583.22½, en alzoo sluitende met een batig saldo van ƒ 6,385.56.

2°. De rekening van het reserve fonds dezer fabriek over 1852, in ontvang tot ƒ 5,205.07, in uitgaaf tot ƒ 5,156.18½, en sluitende met een voordeelig saldo van ƒ 48.88½, welke beide saldo's de rendanten gehouden zullen zijn in hunne eerstvolgende rekening in ontvang te verantwoorden.

Vervolgens is nog besloten:

1°. De 5 pCt. voor den Directeur, te berekenen vóór de berening der winst.

2°. Geene verandering te brengen in het bepaalde bij art. 12 van het reglement omtrent het reservefonds.

3°. De winst der fabriek over 1852 te bepalen op ƒ 12,708.63½, welke in de Gemeentekas zal worden gestort en door den ontvanger over den jare 1853 in ontvang zal worden verantwoord.

8°. Staten van af- en overschrijving dienst 1852.

a. van het Luth. Weeshuis met suppletoire begrooting.

b. van de Luthersche Armen.

Overeenkomstig het rapport van de finantiele Commissie is besloten de gevraagde af- en overschrijvingen goed te keuren, en voorts wat het Wees- en Oude Liedenhuis aangaat, de begrooting te verhoogen in ontvang tot ƒ 168.25 en in uitgaaf met ƒ 58.

En zijn de besluiten deze staten betreffende, bij rondvraag, voor elke administratie afzonderlijk, genomen met 15 tegen 1 stemmen, zijnde die van het lid Sikkel Groos.

9°. Staten van af- en overschrijving met suppletoire begrootingen, op de dienst van 1852,

a. van het R. C. Weeshuis.

b. van de R. C. Armen.

Hieromtrent is, mede op het gunstig rapport der Commissie van finantie besloten, de gevraagde af- en overschrijvingen te accorderen en de suppletoire begrootingen goed te keuren, en alzoo die van het R. C. Wees- en Oudeliedenhuis te verhoogen, in ontvang en in uitgaaf met ƒ 317.02 en die der R. C. Armen in ontvang en in uitgaaf met ƒ 1035.29.

Welke besluiten bij afzonderlijke rondvraag voor elke administratie zijn genomen, het 1e met 14 tegen 1 stemmen, zijnde die van het lid Sikkel Groos, het 2e met 13 tegen 2 stemmen, zijnde die van de leden Sikkel Groos en Luzac, hebbende het lid Ysselsteyn aan de deliberatie en stemming als Regent over deze administratie geen deel genomen.

10. 7 bestekken van fabricage-werken, als:

a. het schoonmaken en invoegen der gemetselde bonwallen,

b. idem der gemetselde bruggen,

c. de vernieuwing van 2 paren vallen aan 2 ophaalbruggen over den Ouden Rijn,

d. vernieuwingen aan paal- en brugwerken,

e. herstelling van de schoeijing langs de Mare buiten de Mare poort.

f. het bouwen van een nieuw schoollocaal,

g. de levering der benoodigde schoolmeubelen.

Welke bestekken allen, zoodanig als zij door de Commissie van fabricage zijn voorgedragen, zijn vastgesteld.

11°. De Verordening op de vestiging en verandering van woonplaats.

Na het wisselen van algemeene consideratiën zijn achtervolgens de art. 1, 2, 3 en 4 behandeld en in rondvraag gebragt en met algemeene stemmen aangenomen. Zij luiden dus:

» Art. 1. Al wie uit eene andere gemeente zijne woonplaats herwaarts overbrengt, moet daarvan binnen veertien dagen na zijne komst alhier, aangifte doen op het bureau van den burgerlijken stand, en daar al datgene opgeven, wat tot de invulling der bevolking-registers noodzakelijk is."

» Art. 2. Te gelijker tijd met het doen dier opgave legt hij, wanneer hij ingezeten van het Koningrijk is, een getuigschrift over van het bestuur der gemeente, in welke hij laatstelijk gevestigd was. Wanneer hij vreemdeling is, vertoont hij eene behoorlijke, niet vervallen, reis- en verblijfpas."

» Art. 3. Zoo lang de in het vorige artikel vermelde stukken niet overgelegd of niet vertoond zijn, heeft de inschrijving op het bevolking-register niet plaats. In het tegenovergestelde geval geschiedt zij oogenblikkelijk. Van deze inschrijving wordt den aangever een bewijs afgegeven, hetwelk hij binnen 24 uren aan den Heer der gebuurte, binnen welke hij is komen wonen, vertoont, die het voor gezien teekent en in zijn register inschrijft."

» Art. 4. Ieder, die binnen deze gemeente verhuist, is verpligt daarvan, binnen veertien dagen na de verhuizing, aangifte te doen op het bureau van den burgerlijken stand, en daar al datgene op te geven, wat tot de invulling der bevolking-registers noodzakelijk is.

Hij ontvangt van die aangifte een bewijs, hetwelk hij binnen 24 uren aan den heer der gebuurte, binnen welke hij woont, vertoont, die het voor gezien teekent en in zijn register inschrijft.

Hij is mede verpligt, binnen veertien dagen na zijne verhuizing, daarvan kennis te geven aan den heer der gebuurte, welke hij verlaten heeft."

Ten gevolge eener bedenking van het lid Lisman, door de Commissie voorgesteld zijnde in art. 5 voor de woorden: »Bij huisgezinnen doen de hoofden die aangiften en," te lezen: »De hoofden der huisgezinnen doen die aangiften." Met welke wijziging dit art. met algemeene stemmen wordt aangenomen, gelijk ook daarna art. 6 met algemeene stemmen is aangenomen. Deze artt. luiden dus:

» Art. 5. De hoofden der huisgezinnen doen die aangiften niet enkel voor de leden van hun gezin, maar ook voor hunne dienstboden en verdere bij hen inwonende personen."

» Art. 6. Ieder, die een gedeelte van een door hem bewoond wordend huis verhuurt of aan anderen in gebruik afstaat, is verpligt daarvan, binnen veertien dagen, nadat huurders of gebruikers het gehuurde of in gebruik gegevene betrokken hebben, op het bureau van den burgerlijken stand aangifte doen.

Gelijke aangifte doet hij, wanneer die personen het gehuurde of in gebruik gegevene ontruimen."

Nadat door de Commissie van redactie is voorgesteld uit art. 7 weg te laten de woorden: »Gelijke verpligting rust op de chefs der militaire corpsen welke hier in bezetting liggen, voor hunne zich in de kazernen ophoudende manschappen," en nadat op voorstel van het lid Lisman door de Commissie was voorgedragen om voor de woorden »eenen staat in, der veranderingen," te lezen: »eenen staat der veranderingen in," is dit art. met algemeene stemmen aangenomen, dus luidende:

» Bestuurders van gestichten van liefdadigheid, hofjes en andere inrigtingen, in welke men zonder betaling van huur als inwoner wordt opgenomen, zenden vóór of op den vijfden dag van elke maand aan het bureau van den burgerlijken stand en aan den heer der gebuurte, binnen welke het gesticht ligt, eenen staat der verandering in, welke in de vorige maand in het personeel der onder hun beheer staande inrigting heeft plaats gehad."

Op de aanmerking van het lid van Outeren wordt door de Commissie van redactie voorgesteld om in art. 8 voor de geldboete »van één tot vijftien gulden," te lezen: »van één tot vijf gulden," en is ook dit art. daarna met algemeene stemmen aangenomen, van dezen inhoud:

» Het verzuim der in deze verordening gegevene voorschriften, gelijk ook het niet behoorlijk doen der gevorderde opgaven, wordt gestraft met eene geldboete van één tot vijf gulden."

Eindelijk is de geheele verordening in rondvraag gebragt en met algemeene stemmen vastgesteld.

Waarna de Vergadering is gesloten.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.